

Distinctionum Quarti Libri Sententiarum.

ad nec hoc ab alijs tenetur. Hæreticum autē facti praua intentio in intelligentia scripturarum. Et incurritur hæresis ex uerbis inordinate prolatis. Hinc hæreticus est secundum Augustinum, qui alicuius temporali commodi, & maxime gloriæ principatus; sui gratia, falsas, ac nouas opiniones gignit, vel sequitur.

Schismaticos placuit non consecrare Magistro, Hæresis, & captos, quos male suada tenet.

DISTINCT. XIII. QVAE INCIPIT.
Post hæc de qua nunc agendum est &c. Epit.

¶ Pœnitentia, de qua nunc agendum est, necessaria est hominibus per peccatum à Deo longe separatis. Est enim secunda tabula post naufragiū, sicut baptisimus prima. Nā post baptismū lapsi, per pœnitentiā reparari possunt. At baptisimus est sacramentum tantū pœnitentiā autē est & uirtus, scilicet ea, quæ est interius. A pœnitentiā autē & Christus, & Iohānes præcursor ipsius prædicationē incepserūt. quæ à puniendo dicta, à timore initiatur. Est igitur pœnitentiā, præterita mala plangere, & plangenda iterum nō comittere, quod cum similibus accipiendū est in populo plangentis. Vnde erroneum est, quòd qui dā dixerunt verā pœnitentiā nō fuisse, ubi plangētē contingit iterū peccare. Verum si per peccatū sequens pœnitentiā prior, & alia bona mortificant, atamen si peccator iterum relurgat per pœnitentiam, opera in charitate facta reuolunt, quamuis non ea, quæ in peccato facta; nunquā enim uiua fuerunt, per quæ & sanus habetur intellectus eius, quod Augustinus dicit, inanē esse pœnitentiā, quā sequens culpa coinquinat. Similiter & id, quod de relapsis dicit, non eos veniam consequi &c. Quod et dicit, Pœnitentem dolore gaudere debere, de perfectiorū intelligitur pœnitentiā. Quod uero Ambrosius ait pœnitentiā nō reiterandā, de solempni pœnitentiā, accipitur. Hinc cōcluse tenendū, pœnitentiam toties reiterandam esse, quoties quis peccat. Nec praeter est auctoritas, Apostoli, cui erronei quidam innitebantur, si rectē intelligatur, ut patet intuenti.

Quisquis pœniteat, quem ad illat criminis uida, Comprender tabulam, qua nates ipse, leuem.

DISTINCT. XV. QVAE INCIPIT.
Et sicut prædictis auctoritatibus &c. Epi.

¶ A ueritate longē deficiūt, qui putant unū mortale sine altero dimitti, seu de uno sine altero pœnitentiā agi posse. Quod autē scriptura dicit Deum nō punire bis in idipsum, intelligendū est de his, qui ex flagellis (quæ quidem quintuplici causa infligunt) emendationem accipiunt. Sicut & accipiendum est quod Hieronymus adducit aliquos tēporaliter punitos, ne in aeternum punirentur. Nam extra textū sciendum, quod in non pœnitentibus etiā leuia aeterna liter saltem per accidens puniuntur, quia scilicet eū eis simul, & mortalibus decedunt. Quod etiam dicitur, ciuitatē compuli in una parte, & non in alia, nō est in contrariū: quia non quo ad criminis ueniam, sed alicuius peccati desertionē quandoque hoc contingit. Sed & illud Ambrosij, Si fides desit, pœna factistaci, intelligitur de peccato ignorato. Nam fides hic stat pro scientia. Vnde de uno peccato mortali sine alio satisfactio fieri nō potest. Est enim satisfacere, peccati causas excidere, & earū suggestionibus additū nō præbere, quod non facit, qui uel in uno remanet mortali. Hinc nec blandiri sibi debent de

elemosynis, qui non de omnibus pœnitent, eo quod dica t dominus. Date elemosynā, & ecce omnia uia da sunt uobis. Elemosynā enim, seu misericordiam oportet sibi ipsi homo primum impēdare. Itē de peccatis pœnitendo. Bona autem in statu peccati facta non remunerationē gloriæ, sed tēporali aliquo cōpensat Deus. Sed nec bona in charitate facta, per peccatum mortificata, nisi per pœnitentiam reuolunt scunt. Igitur unum peccatū mortale sine altero nō dimittitur, sicut nec Christus hominē nisi totū aliquando sanauit, aliās Deus inimico, & ei, qui nō habet timorem, ueniam daret: nec plenam, sed dimidiam, quod inconueniens esse patet. Deniq; & ad ueram pœnitentiam, male ablatorum restitutionē fieri necessarium est, dummodo facultas asit.

Nec sceleri credas, alio sine, pariter uni.

Nec de hoc absque illo pœnituisse uelis.

DISTINCT. XVI. QVAE INCIPIT.
In perfectione autem pœnitentiæ &c. Epit.

¶ Tres ponuntur partes perfectæ pœnitentiæ, scilicet cordis contritio, oris confessio, & operis satisfactio, nam & corde, ore, & operis concluduntur spiritualiter morimur. In cuius etiam sinu tres mortuos dominus suscitauit, unum in domo, alium extra portam tertium iam factum in sepulchro. Est autē pœnitentiā necessaria discretio, ut scilicet consideret qualitatem criminis, tñ & locū, personam, & sic de alijs circumstantijs, quæ ipsū narrare, & in aliud genus trahere possunt; quantumque in eo perseverauerit, & de oibus doleat, nec cōfessionē diuidat, paratusque sit facer doti obedire, & tunc tandē ad comunione eucharistiæ accedat. Cauet autē ea, quæ ueræ pœnitentiæ sunt impeditiua, qualia sunt ludi, & spectacula, & negotia, uel officia, in quibus peccato permanere non potest. In quibus tñ existentes, aliqua bona opera facere cōmonēdi sunt, ut sic eos Deus ad pœnitentiam illustret. Est autem pœnitentiā triplex. Quædam enim peragitur ante baptismum ab adultis, quos ueterum hominem exuere oportet, priusquam nouum induat. Alia post baptismum pro mortalibus, & alia pro uenialibus: quæ est leuia uideantur: multiplicata tamen grauā, & opprimūt. Quod tñ opprimere intelligendū est, nō inquantū uenalia manent, sed inquantū interueniret contemptus, uel alia mortalis circumstantia.

Cor dolet, os loquitur, pœnas opus irrogat aquas, Cura salutaris crimina quando lauat.

DISTINCT. XVII. QVAE INCIPIT.
Ilic ponitur questio &c. Epi.

¶ Sine confessione oretenus facta, dum tñ non asit confessionis contemptus, sed ea in toto habeatur, & sine operis exterioris pœna peccata deleri possunt per interiozem cordis contritionem. Per quod quidē contrariæ opinionēs ad sanum intellectum reducuntur, & auctoritates, quas adducunt, rectē intelliguntur. Oportet autem, ut hoc ad effectum perducat tempore opportuno. Nec soli Deo confiteri sufficit, dummodo copia sacerdotis haberi possit, qui pœnitentiam imponat. Nā satisfactiois modus, & peccatoris reconciliatio, ad ministros, ecclesiæ pertinent, quæ sine confessione fieri non possunt. Sed & erubescencia in confessione, est magna pars deletionis pœnæ, debita pro peccatis. Vnde & leprosis dictum est, quod ostenderent se sacerdotibus, unde & expedit, idem Tom. iij. D. Dion. Carr.